

Beschouwingen Begroting 2013

gemeente **Dalfsen**

*****Fracties wensen op de gele arceringen een antwoord van het college*****

Algemene beschouwingen bij de begroting 2013

Voorzitter,

De begroting die voor ons ligt, is in lijn met hetgeen bij de beschouwingen bij de Voorjaarsnota is uitgesproken. Complimenten aan college en ambtenaren, ook voor de inzet voor verbeteringen. Het is nu al merkbaar. We willen de lijn die we bij de VJN hebben neergezet nu nader concretiseren.

Bij de VJN 2012 heeft de CDA-fractie gepleit voor een gemeente op afstand met zorg voor en ondersteuning van onze inwoners en bedrijven. Dit betekent ook toezicht op afstand, wat ook goed mogelijk is met professionele monitoring of planning en control. Dat vraagt ook een andere organisatie, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Centrale thema was duurzaamheid, in traditionele zin alsook sociaal en financieel.

Het baart ons zorgen dat we moeten constateren dat het aantal uitkeringsgerechtigden is toegenomen. En dat is nog zonder de invloed van het pas in werking getreden Meldpunt Armoede Anoniem.

We delen de mening van het college dat we er niet vanuit mogen gaan dat het dieptepunt van de crisis al is bereikt. Integendeel. We wachten met grote zorg op de uitkomsten uit de onderhandelkamer in Den Haag. Dat in combinatie met de vergrijzing die er ook aan zit te komen.

Het bevreemdt ons dan ook dat een aantal incidentele meevallers op het WMO-dossier, wordt ingeboekt als structureel voordeel. Dat lijkt een beetje op: geen treinkaartje meer kopen als je een aantal keren niet gecontroleerd bent. De CDA Fractie wil deze meevallers niet inboeken maar structureel op de begroting laten staan, toekomstgericht dus. [\[Reactie1\]](#)

We ondersteunen de ambitie mbt woonservicegebieden, het verhogen van de norm van 50% naar 70%. Thuiswonen zo lang het kan, juichen wij toe en past helemaal in de CDA-filosofie. Om het langer thuiswonen mogelijk te maken, willen we het college wijzen op de landelijke pot waaruit wijkverpleegkundigen gefinancierd kunnen worden. [\[Reactie2\]](#)

Blij zijn we met de actieve inzet voor de komst van glasvezel, ook in dit verband. Al eerder hebben we in deze raad uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor het buitengebied. Een groot deel van onze inwoners woont en leeft daar.

Een ander aspect van de WMO is sport. Bewegen is gezond en gaat onder andere toenemend gewicht tegen. Het is fysiek en sociaal belangrijk voor jongeren. Om het mogelijk te maken dat ieder kind aan georganiseerde sport kan mee doen, ondersteunt de CDA-fractie het sportfonds-initiatief en willen we dat het in Dalfsen wordt ingevoerd. In ieder geval voor een periode van 2 jaar, zodat we kunnen zien of hiermee in een behoefte wordt voorzien. Financiering hiervan kan uit de middelen die Provinciale staten recent beschikbaar hebben gesteld voor breedtesport (€ 1 per inwoner voor 2 jaar. Alternatief is de landelijke pot JOG). [\[Reactie3\]](#)

De nieuwe insteek mbt festiviteitsubsidie moet wat ons betreft beter onderbouwd worden. We zijn hier niet van overtuigd. Het rijmt ook niet met de ambitie van het college om een toename van 10% te realiseren op het gebied van toerisme. [\[Reactie4\]](#)

Er wordt hard gewerkt aan bestemmingsplannen. Nu kwamen we in een andere gemeente tegen dat ze de ontwikkeling en het up-to-date maken van bestemmingsplannen temporiseren in verband met het aanstaande omgevingsplan en –verordening. De CDA-fractie is voorstander van nieuwe integrale plannen. Deze versimpeling door het ineenschuiven van diverse kaders betekent winst voor inwoner en gemeente. Hoe de tot 2014 vastgestelde of vast te stellen bestemmingsplannen via bijvoorbeeld een clause toch kunnen gelden als een omgevingsverordening is nog onduidelijk, maar we roepen het college op hier proactief een oplossing voor te zoeken. [\[Reactie5\]](#)

Na de sociale duurzaamheid, een aantal woorden over duurzaamheid in traditionele zin. We hebben vanaf deze plaats al eerder gepleit voor een strenger bouwbesluit waarmee hogere energiewaarden worden gevraagd. Het was toen niet mogelijk, maar volgens ons is het met de Crisis- en herstelwet inmiddels mogelijk geworden. Hogere isolatiewaarden betekent weliswaar een hogere initiële investering, maar geeft een fors lagere maandelijkse vaste financiële last. Het mes snijdt aan twee kanten: door lagere maandlasten worden mensen financieel minder kwetsbaar en het draagt bij aan het terugdringen van energieverbruik. [\[Reactie6\]](#)

Bij de informatieavond in Lemelerveld merkte het college op dat woningbouwcorporaties bij onvoldoende gemeentelijk kader slechts oog hebben voor goedkoop bouwen. Dat zijn we roerend met hen eens. We vragen het college haar verantwoordelijkheid te nemen voor evenwichtige woningbouw, ook sociale bouw moet bijdragen aan de gekozen uitstraling van de wijk. In het verlengde hiervan vragen we meer ruimte voor kleine appartementen voor jongeren en alleengaanden. In alle kernen. [\[Reactie7\]](#)

In het cultuurbeleid hebben we gekozen voor de basisschoolleeftijd. In de begroting komen we het Agnietencollege tegen in het kader van cultuureducatie. Waarom toch een onderzoek naar de mogelijkheden voor het Agnietencollege? [\[Reactie8\]](#)

In de begroting is af te leiden dat binnen het gemeentehuis een hoge werkdruk wordt ervaren en dat het ziekteverzuim toeneemt. Elders lezen we dat er 2 ton minder leges binnen komen, waardoor er ruimte moet zitten in de personeelscapaciteit. We twijfelen niet aan de inzet van het personeel van onze gemeente, integendeel. Krimp vraagt om het maken van fundamentele keuzes. Ons bekruipt het gevoel dat er weliswaar functies niet worden ingevuld, er een cursus timemanagement wordt gegeven, maar dat de échte keuzes nog niet zijn gemaakt. En die zijn nodig! Niet alleen ingegeven door financiële motieven, maar ook door het veranderende overheidslandschap en de eisen die aan de gemeente worden gesteld. [\[Reactie9\]](#)

Het is goed om te lezen dat er momenteel een heroriëntatie op de organisatie plaatsvindt. Toch lezen we ook dat wordt ingezet op samenwerking met Staphorst en Zwartewaterland. Hoe moeten wij dat rijmen met voornoemde en de keuzes uit het BKO? [\[Reactie10\]](#)

Er komen niet alleen extra taken naar de gemeente, het zal ook financieel krupper worden. Denk maar aan de afname van het gemeentefonds door de ophoging van de BTW. Minder inkomsten, meer lasten. Dat zal de komende jaren ook wel zo blijven, is de verwachting. De begroting die voor ons ligt laat een positief saldo zien. Dat wordt echter bijna volledig veroorzaakt doordat de reservering voor de gevolgen van het bestuursakkoord wordt afgeboekt. Waarom wordt hiervoor gekozen, terwijl de financiële weersverwachting er nog niet beter op is geworden? [\[Reactie11\]](#)

Wel wordt de OZB-verhoging doorgevoerd. Dit past in de meegegeven kaders. Omdat we pas na behandeling van deze begroting inzicht krijgen in de kostendekkendheid van leges, willen we ook dan bezien wat de gevolgen hiervan zijn voor de lasten van onze inwoners. Want niet alleen de gemeente heeft een financieel huishoudboekje dat moet sluiten.

Het CDA streeft naar kostendekkende leges. Uitgangspunt daarbij is dat deze kosten gebaseerd zijn op de werkelijk gemaakte kosten voor de gemeente voor het product dat gevraagd wordt. Nu de inkomsten terug lopen vanwege onder meer wetswijzigingen en de economische situatie enerzijds en als gevolg daarvan overcapaciteit binnen de ambtelijke organisatie anderzijds zijn maatregelen noodzakelijk. Deze te nemen maatregelen staan los van de legeskosten en wij vragen het college dan ook alle voorstellen in dit licht te formuleren. Legesverhoging als oplossing voor dit probleem is wat onze fractie betreft dan ook geen optie. [\[Reactie12\]](#)

Ik wil eindigen met uit te spreken dat we u en het college veel wijsheid en zegen toewensen. Ik dank u voor uw aandacht.

Namens de CDA-fractie Dalfsen,

Jan Uitslag Arend Jan Schuurman

Janine Schiphorst

Jan van de Hoek

Theo Logtenberg

Arno van Dijk

Pieter Jan van Zanten

Dalfsen, Duurzaam en zorgzaam, Leefbaar en zelfredzaam

Het document "Samen kiezen, samen doen" blijkt een goed uitgangspunt te zijn voor deze raadsperiode. Belangrijke thema's als sociale cohesie, leefbaarheid, duurzaamheid en financiën zijn op hoofdlijnen beschreven en raad breed ingezet. Vooral in deze periode van krimp hebben we met de bezuinigingen van de rijksoverheid een goede leidraad aan dit raadsdocument. Dalfsen vaart ondanks de woelige baren nog steeds op koers.

Het doet ons deugd dat het college, met dank aan de ambtenaren, een sluitende begroting 2013-2016 heeft kunnen overleggen. De marges in vooral de jaren 2013 en 2015 zijn echter flinterdun. Waarbij ook nog de vele onzekerheden opgemerkt moeten worden, die ons vanuit Den Haag staan te wachten. We zullen dan ook zeer scherp aan de wind moeten zeilen en het uitgangspunt van het college, met het hanteren van een conservatieve lijn, door moeten zetten binnen alle geledingen.

Een van die onzekerheden is het EMU saldo. Het is goed dat het werkelijke EMU saldo van de gemeente Dalfsen positief is, maar als landelijk het EMU-tekort overschreden gaat worden, zal dit leiden tot aanvullende beheersmaatregelen van het Rijk en zal geen uitzondering gemaakt gaan worden voor de gemeente Dalfsen en zullen we keihard mee moeten doen aan de bezuinigingsmaatregelen, met alle gevolgen van dien.

We zullen zeer accuraat en snel aan de slag moeten met de Planning en Control om het fundament dat onder onze gemeente ligt te verbeteren en te verstevigen.

De P en C cyclus, die op ons afkomt naar aanleiding van de jaarrekening en de daarbij behorende adviezen van PWC, zullen we ter harte moeten nemen en daar dus ook naar moeten handelen. Het bevreemdt ons dan ook ten zeerste wat er in deze begroting over de liquiditeitsplanning wordt geschreven, Bij de behandeling van de treasurynota in 2010 hebben wij als GB al aangedrongen op een liquiditeitsplanning. Pas bij de behandeling van de voorjaarsnota 2011 kregen we het antwoord dat e.e.a. zeer arbeidsintensief was en dat geen enkele gemeente dat deed. In de aangenomen motie over P en C in 2011 werd e.e.a. door de Raad ook nog weer eens scherp neergezet. Een van de aanbevelingen van de accountant (die door u integraal zijn overgenomen) bij de jaarrekening 2011 was inderdaad een liquiditeitsplanning en ook de Wet Hof spreekt hierover. Daarom lezen we met stijgende verbazing in de onderliggende begroting een verdediging van het bestaande beleid, maar geen enkel woord of voornemen om met een liquiditeitsplanning aan de slag te gaan. Dit in tegenstelling tot de opdracht van de raad. **1**

Dan het economisch beleid. In de huidige tijd is het goed het economisch beleid te vernieuwen. Wij zien met interesse de nieuwe nota in februari 2013 tegemoet. Met elkaar, overheid en ondernemers zullen we de economie draaiende moeten houden en met elkaar zullen we uit het dal moeten klimmen. Daarbij moeten saamhorigheid, innovatie en duurzaamheid hand in hand gaan.

In de nota grondexploitatie 2011, van juni 2012, lezen we dat er in de gemeente Dalfsen op dat moment ruim 2,0 ha bedrijventerrein en 13,9 ha grond voor woningbouw beschikbaar was voor gronden die reeds in exploitatie zijn genomen. Daarnaast zijn gronden verworven die in totaal een oppervlak van ruim 91 ha vertegenwoordigen, voor het overgrote deel met bestemming woningbouw.

Het jaar 2011 is afgesloten met een nadelig saldo van 2,5 miljoen euro. Dit werd vooral veroorzaakt door enkele afwaarderingen, waarbij met name De Grift 4 in het oog springt – 1,4 miljoen euro. De gronden welke reeds in exploitatie zijn genomen, laten voornamelijk een positief resultaat zien. Daarnaast zijn er nog de gronden welke nog niet in exploitatie zijn genomen. Bedrijventerreinen: Kampmansweg, De Grift 3 en Parallelweg Totaal ca. 25,5 ha. Hoe staat het met deze plannen? **2**

Vervolgens woningbouw: Vechtstraat, Waterfront, Oosterdalfsen; Oosterbouwlanden, Nieuwleusen Midden en Nieuwe Landen 2 gezamenlijk goed voor ongeveer 28 ha. Van enkele plannen is duidelijk wat er gaat gebeuren, van andere nog niet.

Recentelijk heeft het college, bij monde van wethouder Goldsteen verklaard dat er voldoende grond beschikbaar is, om de verwachte bescheiden vraag tot en met 2020-2021 te kunnen honoreren. Waar de fractie van Gemeentebelangen zeer benieuwd naar is, is welke groei het college nog meer verwacht. Immers uit het technisch beraad inzake de meerjarenbegroting 2013-2016 is gebleken, dat het college ook de komende vier jaren nog altijd, net als in de hoogtijdagen van groei, elk jaar € 2 miljoen euro wil reserveren voor grondaankopen. Hoe verhoudt zich dat met de realiteit van oktober 2012? Wat bent u voornemens met deze gelden te gaan doen? Is het realistisch nog zoveel grond aan te gaan kopen? **3**

Ook zijn we benieuwd te vernemen hoe de nieuwe rekensystematiek, zoals op pagina 4 van de nota grondexploitatie is verwoord, in het bijzonder de verhouding van de te verwachten kosten minus 25% van de te verwachten exploitatieresultaten, nu in de praktijk uitpakt. **4**

In januari van dit jaar hebben we de communicatievisie vastgesteld en daarbij aangegeven dat er veel goed gaat in onze gemeente. Ook hebben we daarbij veel tips aangedragen om onze burgers goed op de hoogte te brengen maar helaas moeten we nu 9 maanden later constateren dat er niet veel vooruitgang is geboekt. We hebben aangegeven dat het niet alleen bij woorden moet blijven maar het juist om de daden gaat. Vooral de volgorde van communiceren baart ons zorgen. In recente gevallen kwamen zaken eerder in de publiciteit dan dat de betrokkenen op de hoogte waren gesteld.

In een tijd waarin we meer zelfredzaamheid vragen is het zeer belangrijk dat de burger goed geïnformeerd wordt. Kernpunten is het officiële orgaan van de gemeente maar wordt niet genoeg als zodanig gebruikt. Dalfsennet is een veelgelezen en door ons zeer gewaardeerde website in Dalfsen. Op die manier lezen heel veel mensen de informatie van de gemeente maar helaas wordt daarbij het melden in Kernpunten vergeten. Dat is voor met name mensen zonder computer niet te verkopen. Hoe kan het gebeuren dat zaken die de burgers aangaan wel op Dalfsennet staan en niet in Kernpunten? **5**

Bij het schrijven van een column in Kernpunten krijgen we als raad nadrukkelijk de boodschap om politiek neutraal te schrijven. Dit verwachten wij dan ook van het college. Is het college hiertoe bereid? **6**
Ook taalkundig verdienen deze columns nog niet de schoonheidsprijs. Wij vragen u hier nader op toe te zien.

Inmiddels is Burgernet een paar keer ingezet in Dalfsen. Het is gebleken dat deze vorm van omzien naar elkaar goed werkt. We zijn benieuwd naar het aantal aanmeldingen op dit moment. Bent u bereid om dit vaker onder de aandacht te brengen bv. in de stand van de gemeente op de Damitobeurs? **7**

Als gemeente krijgen we steeds meer zorgtaken van de rijksoverheid. De belangrijkste daarvan is te zorgen dat onze inwoners zo goed mogelijk zelfstandig kunnen leven met ouderdom en ziekte. Door de val van het kabinet is deze decentralisatie achterop geraakt. Toch zullen we hier de komende tijd gewijzigd of ongewijzigd weer mee te maken krijgen. Dit geldt voor zowel voor de Wet Werken naar Vermogen als de overheveling van de AWBZ naar de WMO.

Op dit moment zien we dat er nogal wat voordelen zijn bij programma 7. Dit komt mede door incidentele meevallers zoals uitkeringen en de in het verleden te hoog begrote aannames. Wij zijn er echter van overtuigd dat de sociale voorzieningen in de toekomst een groot deel van de begroting zullen uitmaken.

Het zal steeds belangrijker worden dat mensen zichzelf kunnen redden. We willen daarom de leefbaarheid verbeteren en de zelfredzaamheid van onze bevolking stimuleren. De digitale weg zal daarbij steeds belangrijker worden. De mogelijkheden met breedband internet raakt alle facetten van leefbaarheid en duurzaamheid. Denk daarbij aan digitaal onderwijs, beeldbellen met collega's en zorgverleners, patiëntbegeleiding op afstand, beveiliging op afstand enz. Kortom: Snel internet is de ruggengraat voor duurzaamheid.

Naar de dokter voor een consult? Daarvoor hoeft men straks de deur niet uit. Een uitstekende beeldverbinding zorgt voor persoonlijk contact. Tegelijkertijd meet een sensor op de vinger de bloedwaarden die direct worden doorgestuurd en geanalyseerd door het lab. Science fiction? Nee hoor, het gebeurt al!

Door middel van breedband internet kan de periode van zelfstandig wonen worden verlengd. Het zorgt tevens voor de binding tussen het buitengebied en de kernen.

Op dit moment is Reggefiber bezig te inventariseren of er behoefte aan breedband internet is en is het zeer waarschijnlijk dat de kernen en het buitengebied van Nieuwleusen voorzien zullen worden van glasvezel. Het college is in gesprek met de Plaatselijk Belangen om coöperaties in het buitengebied op te richten zodat ook daar op de meest goedkope manier glasvezel aangelegd kan worden. Er zal volgens ons een stevige organisatie neergezet moeten worden om dit te gaan regelen. We pleiten ervoor om gezamenlijk op te trekken voor de drie sporen die nu zijn ontstaan: 1. Dalfsen/ Lemelerveld met Reggefiber. 2. Nieuwleusen 3. De overige gebieden. Er zal gewerkt moeten worden vanuit een coöperatie of gemeentelijk bedrijf om gezamenlijk een aanpak te bedenken. Dit incl. de financiering en co- financiering vanuit de Provincie. We kunnen niet uitleggen dat mensen die nog net in de bebouwde kom wonen toch in een gebied wonen waar geen glasvezel aangelegd wordt. Dit geldt ook voor mensen in het buitengebied waar als het ware de glasvezelkabel door de tuin loopt. Maak een grote pot en maak een deal met b.v. Reggefiber. We hechten veel belang aan het betrekken van de kennis en ervaring van Duurzaam Hoonhorst. Het lijkt ons niet gewenst dat er straks op drie sporen een eigen koers gevaren gaat worden en concurrerend naar elkaar gewerkt gaat worden. Een goede coördinator is daarbij een must. Is het college bereid dit op te pakken? **8**

Bij de voorjaarsnota hebben we al aangegeven voor deze sociaal duurzame ontwikkeling te zijn en wij willen dit graag faciliteren door het beschikbaar stellen van een sociale duurzaamheidslening zodat iedereen in de gelegenheid is om aan te sluiten op het glasvezelnetwerk. Ziet het college mogelijkheden om dit te regelen? **9**

Namens de fractie van Gemeentebelangen,

Inge Snijder
Jos Ramaker
Ruud van Leeuwen
Peter Meijerink
Hans Ellenbroek
Herman Kleine Koerkamp
Hein Mekelenkamp

Voorzitter,

Beschouwingen op een sluitende begroting waarbij “rond de kaderstelling bij de voorjaarsnota” is gerekend lijken overbodig.

We bedanken het college en ambtelijke organisatie voor deze begroting en beantwoording van technische vragen. Vooral voor de afdeling Financien blijft dit een jaarlijkse puzzel.

Toch wil de ChristenUnie fractie een aantal zaken aan de orde stellen.

De inleiding is duidelijk en leidt ons stapsgewijs tot een positief financieel meerjarenperspectief. Voor een begroting vinden we dit een concreet gedeelte.

Tegelijk zijn we blij met het besluit voor een serieuze aanpak van het P&C traject. In veel formuleringen bij de programma's in de begroting zit nog veel verbeterruimte en die moet wat ons betreft de volgende begroting ingevuld worden. Daar ligt echt de prioriteit. <1>

De begroting is gepresenteerd als conservatief: dwz behoudend of beschermend. Wij zouden liever kiezen voor de formulering “toekomstgericht”. <2> We moeten *bewaren* en tegelijk ook *bouwen*. Dat het college dit mogelijk ook heeft bedoeld blijkt onder andere uit het achterwege laten van de onzekere verhogingen van het gemeentefonds accessen in de komende jaren. We achten dat verstandig met een langdurige economische dip in het vooruitzicht.

We moeten daarom ook verstandig omgaan met ambities. De ChristenUnie fractie heeft kennis genomen van de effecten op de door Dalfsen genomen WMO maatregelen. We beperken het WMO budget (3 posten) met bijna 2 ton structureel. Tegelijk geven zowel de juni- als de septembercirculaire juist extra budget voor de WMO. Er komen blijkbaar wijzigingen aan. Hebben we die voldoende meegewogen? <3> Hiermee raken we ook de stelpost bestuursakkoord. Een paar jaren geleden gestart met meer dan 1 miljoen euro per jaar is deze stelpost nu verdwenen. Dit terwijl de decentralisaties van belangrijke regelingen en gerelateerde bezuinigingen nog moeten komen. Hoe denkt het college die nu de komende jaren op te vangen? <4>

Biedt overigens de vertraging van de Wet Werken naar Vermogen ons de mogelijkheid om tijdig en voldoende voor te sorteren met scholing en beleidsvoorbereiding? <5>

Wees ook zorgvuldig en vooral realistisch als je mooie volzinnen opneemt. Deze worden intern en extern zo maar verkeerd uitgelegd. Twee voorbeelden die wat ons betreft echt niet kunnen:

- Pag 89 inzake dienstverlening: “De moderne burger verwacht van de gemeente zeven dagen per week 24 uur per dag geïntegreerde, interactieve dienstverlening via meerdere kanalen.” Als dit al de verwachting van de burger is dan is het zaak om die “gestapelde” verwachting voor de inwoners van Dalfsen fors bij te stellen. <6>
- Pag 27: inzake burgerparticipatie: “Dalfsen wil de burgers betrekken *bij zoveel mogelijk* stappen van initiatief tot besluitvorming en in de uitvoering.” Voor gewenste doorlooptijden en efficiency is dit niet wenselijk. <7>

Blijf realistisch en zorgvuldig formuleren. Nog belangrijker is het o.i. om een heldere visie te formuleren wat burgers van de gemeente Dalfsen mogen verwachten en wat er op hun eigen bordje ligt of binnenkort komt te liggen. In de beschouwingen over de voorjaarsnota hebben we het verhaal over de smaaksteen verteld. Dit kan een toetssteen worden voor nieuwe ontwikkelingen. <8>

Het idee om in het kader van (externe) veiligheid doelgericht te communiceren over eigen verantwoordelijkheid vinden we een goede stap. Verder zijn we wel benieuwd hoe en wanneer initiatieven worden genomen om projecten als duurzaam Hoonhorst en Synergie Nieuwleusen breder in de gemeente toe te passen. <9>

Verder missen we een aantal punten bij de programma's:

- Het vervolg op het BKO en de acties “Sterker dichtbij” ontbreken bij programma 1. Als de berichten van de lopende formatie kloppen krijgt dit onderwerp naast een ambtelijke ook een sterk bestuurlijke invalshoek. <10>
- Bij programma 9 wordt niet over de ontwikkeling van OosterMarke gesproken. <11>

Wat stelt het college voor om in 2013 op deze onderwerpen te bereiken?

Evenementen en festiviteiten:

Het idee om jaarlijks terugkerende evenementen geen subsidie meer te geven stemt tot nadenken. Is traditie dan niets waard, hebben we alleen belang bij vernieuwing, zijn er andere – mogelijk belangrijkere - criteria? We denken aan:

- Mate waarin kans op alcoholmisbruik en / of verstoring openbare orde groot is: geen subsidie
- Mate waarin positieve elementen als samenwerking, bewegen etc voorkomen: juist wel subsidie.

We zien graag een voorstel waarin ook met deze onderwerpen rekening is gehouden. <12>

Verder vragen we het college serieus na te denken over een *hooibelasting*. Wij en vele inwoners van onze gemeente (met name kern Dalfsen) vinden het niet normaal dat in de aanloop naar een concert de openbare wegen vol liggen met hooi, bierblikjes en andere rommel. Niet alleen de uitstraling, maar ook de verkeersveiligheid is in geding. Maatregelen zijn er - ook naast de hooibelasting - genoeg te bedenken. Verreken de kosten van directe reiniging met de organisatoren, beboet de vervuilers, spreek af dat nog dezelfde avond de wegen weer schoon zijn. Maar wat ons betreft in dit kader geen onbetaalde geïntegreerde dienstverlening van de gemeente meer. <13>

Veiligheid:

Hoe zijn de vooruitzichten voor voldoende bemensing van de brandweer. Helpt de jeugdbrandweer ons om de continuïteit te borgen? <14>

Er is blijvende overlast: in Nieuwleusen is er blijkbaar sprake van een verplaatsing. In de kern Dalfsen is nachtelijke overlast hardnekkig, Vrijwel altijd gekoppeld aan overvloedig alcoholgebruik en vaak aan de geconcentreerde uitstap uit de discobus. Doen we samen met politie, stadswachten en burgers voldoende? Welke vervolgstappen ziet het college om dit probleem effectief te bestrijden? <15>

Leerlingenprognoses voorspellen leegstand bij scholen. Wat zijn de effecten op de plannen voor kulturhusen als de Schakel en de Trefkoele? Is dit niet een regelrechte bedreiging? Schoolbesturen zullen creatief met vrije ruimte omgaan. Wie betaalt de leegstand van scholen? <16>

We zijn positief over de duurzame insteek op het gebied van het afvalbeleid. In welke mate is het voorstel voor 2013 afhankelijk van de behandeling van de eerste stap in 2012?

Onze vraag is ook of in 2013 nu ook feitelijk de investeringen en exploitatiekosten zijn opgenomen van de uit te voeren plannen (pag. 74). <17>

Deze vraag over financiële dekking geldt ook voor de nota sport- en beweegbeleid (pag. 59).

Algemeen gesteld: welke voornemens staan wel in de teksten van de programma's, maar zijn nog niet in de begroting verwerkt? <18>

Over de Paragrafen nog een aantal opmerkingen en vragen:

De gemeente Dalfsen werkt *niet* met een liquiditeitsplanning, zo wordt vermeld in de paragraaf Financiering. Tegelijk wordt uitgelegd wat *wel* wordt gedaan. Wij willen graag dat er begin 2013 een toelichting van onze accountant komt op het verschil tussen definitie en de huidige praktijk in onze gemeente. <19>

Het belangrijkste vinden we momenteel de paragrafen Grondbeleid en Weerstandsvermogen (een positieve titel om risico's te benoemen en te beoordelen).

De economische ontwikkelingen zijn zodanig dat de risico's in aantal en volume groter worden. Denk daarbij aan: arbeidsmarkt, grondexploitatie, woningmarkt, verdeelonderzoeken gemeentefondsclusters, ondernemersklimaat.

We zijn erg benieuwd naar de grondexploitatie overzichten van diverse projecten volgend voorjaar. Tot en met 2011 werden kavels nog gemakkelijk verkocht. Maar in welke mate is belang bij stagnatie in de kavelaankoop voor woningen en bedrijven in 2012 al merkbaar? Vooral hier geldt dat resultaten uit het verleden geen garantie voor de toekomst zijn. We zien in het algemeen graag een sterkere kwantificering en specificatie van risico's, kansen en maatregelen in de genoemde paragrafen en in het bijzonder zien we dat voor de grondexploitatie. Kunnen we de afgesproken reserve grondbedrijf wel op peil houden? Hoe gaan we om met de toenemende spanning op ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid?

Dit is een uiterst gevoelig onderwerp omdat het door zijn financieringskarakter indirect vele ontwikkelingen op andere beleidsterreinen raakt. <20>

Er komt naar verwachting in 2013 nog veel op de gemeente af en onze inwoners zullen daarvan gevolgen ondervinden. Dat vraagt veel van alle betrokkenen. We zijn er van overtuigd dat het niet alleen een kwestie is van goed denken en hard werken. De fractie van ChristenUnie bidt het college, de raad en de ambtelijke organisatie de zegen van God toe.

Namens de fractie van de ChristenUnie,

Rietje Lassche
Anne Nijburg
Luco Nijkamp

Beschouwingen bij de Begroting 2013

De begroting 2013. We gaan het kort houden dit keer. Dat doen we niet omdat we geen ideeën hebben of heel erg tevreden zijn over deze begroting. Dat doen we omdat we sterk het gevoel hebben dat de discussie over de begroting onvoldoende toegevoegde waarde heeft. Ik kom daar later op terug; eerst toch kort even de programma's.

Beheer openbare ruimte

Waar gesproken wordt over speelplaatsen is de tekst gelijk aan vorig jaar. Daar lijkt weinig voortgang te zijn. Er wordt ook weer gesproken over een grote rol voor burgerparticipatie. Maar onduidelijk blijft wat u precies in 2013 gaat doen. Kunt u dat concreter maken? **1.**

Op het terrein van fietsvriendelijkheid kan er nog veel gebeuren. Dat kan niet liggen aan ideeën, want die hebben we een tijdje geleden al aangedragen in ons fietsplan. Dat ging over bijvoorbeeld duidelijke fietsmarkering in de kernen en uitbreiding van de fietsparkeerplaatsen. U wordt verzocht de aanbevelingen uit dat plan nu concreet invulling te geven. **2.**

Het nieuwe gedeelte van de parkeerplaats bij het station is een aanwinst voor de reizigers die met de auto van en naar het station komen. De uitvoering echter is om verdrietig van te worden. Technisch is het wel oké natuurlijk, maar een wat doordachte inpassing in het landschap, daarin investeren ging kennelijk te ver. Een gemiste kans die u alsnog dient te pakken. Kom met een voorstel voor een betere inpassing. Dat kan uiteraard worden gedaan in combinatie met de aanpassingen aan de Rechterensedijk. **3.**

Grondbeleid

De kranten staan vol met berichten over gemeentes met grote verliezen op hun grondbeleid. Onze paragraaf grondbeleid ademt geruststelling uit en we hebben geen reden om hier andere geluiden tegenover te stellen. In de toekomst zullen we het naar onze mening eerder moeten zoeken in de optimalisatie van het gebruik van de bestaande capaciteit dan in het ontwikkelen van nieuwe gebieden.

Cultuur, sport en recreatie.

De Bibliotheek

Er wordt voorgesteld het bibliotheekbeleid aan te passen. Wat ons betreft ligt het meer voor de hand om in het verband van de realisatie van het Kulturhusconcept, hierover nadere beleidsregels vast te stellen en niet apart een nieuw beleidsdocument voor de bibliotheken op te zetten. Verder stellen wij voor de bezuinigingstaakstelling voor het bibliotheekwerk te heroverwegen en dus terug te draaien. **4.**

Dat doet ook recht aan één van onze speerpunten uit beleid: de leefbaarheid van de kernen. De deelname van bibliotheken aan de Kulturhusen is wat ons betreft een absolute voorwaarde. De gedane investeringen mogen niet verworden tot desinvesteringen.

Sport

Sport heeft maatschappelijk gezien een grote waarde. In de begroting wordt verwezen naar het rijksbeleid 'Sport en Bewegen in de buurt' waarbij combinatiefuncties, werkzaam als buurtsportcoaches een centrale rol spelen. We willen het college complimenteren voor de ambitie die hiermee wordt uitgesproken. We stellen voor dat de combinatiefuncties gecontinueerd worden en structureel worden ingevuld. Verder vragen we u om de functies buurtsportcoaches (Co.-financiering rijk immers) te realiseren. **5.**

Gehandicaptensport

Ondanks dat we bij het vaststellen van het visiedocument -sport en bewegenuitvoerig hebben stil gestaan bij sportbeoefening door mensen met een beperking zien we nog geen concrete invulling. Hoe gaat u die in 2013 geven? **6.**

Zwembad Heidepark

Nogmaals doen we een beroep op het college snel met een plan te komen. Dit in het belang van de leefbaarheid van het dorp en in het kader van toerisme.

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Werk

De provincie is actief betrokken bij projecten in de bouw in nauwe samenwerking met gemeenten, bouwsector, opleidingsbedrijven en sociale partners als het UWV. Zo krijgen jongeren een opleiding in de (duurzame) bouw met inschakeling van oudere, werkloze vakmensen. Dit zijn speciale leerwerktrajecten. (van website PvdA statenfractie) De vraag is of en in hoeverre de gemeente Dalfsen actief betrokken is bij deze leerwerktrajecten? **7.** En zeker nu we te maken krijgen met oplopende werkloosheidscijfers en een toename van het aantal mensen met een uitkering verwachten we van het college daadkracht.

WMO.

De hervorming van de AWBZ per 1 januari a.s. zullen gevolgen hebben voor de groep mantelzorgers. Mensen komen dan minder snel in aanmerking voor een intramurale instelling voor zorg met verblijf.

De manier van de manieren om te zorgen dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen, is slimme woningen ontwikkelen (domotica) die ouderen en hun mantelzorgers kunnen ondersteunen bij hun dagelijkse bezigheden. We roepen het college op extra en scherp aandacht te blijven houden voor de mantelzorgers in onze gemeente en om in het overleg met de woningbouwers aandacht te vragen voor Domotica. Verder vragen we ons af welke verklaring kan worden gegeven voor het feit dat de kosten van de WMO opnieuw fors lager uitvallen. Is er sprake van strengere (hantering van) normen? Tevens willen we graag inzicht welke aanvragen (en op basis waarvan) niet resulteren in concrete hulpverleningen. **8.**

Uit de media begrepen we dat SMON als gevolg van bezuinigingen de cursus weerbaarheid meisjes niet kon aanbieden. Graag horen we van de wethouder of dit juist is en zo ja wat hier als verklaring kan worden gehanteerd bij een te verwachten overschot op de jaarrekening van zo rond de miljoen. **9.**

Onderwijs:

Eén van de uitgangspunten van passend onderwijs is: *alle kinderen gaan gezond en veilig naar school.* Ook uw ambitie is dat kinderen goed en veilig opgroeien. Dat vraagt intensieve samenwerking tussen onderwijs en gemeente. Temeer nu de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg zoals gezegd vanaf 2015 bij de gemeente komt te liggen. Graag zien wij komend jaar een notitie van uw kant tegemoet met een visie op de vraag hoe u deze samenwerking met het onderwijs gestalte denkt te gaan geven. **10.**

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wij zijn van mening dat een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk voor iedereen mogelijk moet zijn. Speciale aandacht is daarbij nodig voor specifieke doelgroepen zoals starters, ouderen, mensen met een beperking en minder draagkrachtigen. Wij zien dat hier in de plannen voor 2013 aandacht aan wordt besteed, maar wat is eigenlijk de ambitie van het college; wanneer bent u tevreden? Graag zien we van het college in 2013 een overzicht van de ingezette middelen en de daarmee bereikte resultaten voor de genoemde specifieke doelgroepen. **11.**

Dan nog een paar afsluitende opmerkingen. De discussie over specifieke onderwerpen wordt inhoudelijk gevoerd in commissie en raad. De meer algemeen inhoudelijke discussie voeren bij de voorjaarsnota.

De begrotingsbehandeling voelt voor ons inmiddels wat ongemakkelijk. Ongemakkelijk omdat we bij de begroting zitten te millimeteren op relatief kleine bedragen. En in de jaarafrekening moeten we telkens weer constateren dat het verschil tussen datgene wat begroot is en wat gerealiseerd wordt toch fors is. En die begroting en prognose voor de jaarrekening (najaarsnota) vallen dan in de tijd samen en moeilijk

met elkaar te rijmen. Hoe leggen we uit dat er veel niet kan terwijl we in dezelfde vergadering constateren dat er forse overschotten zijn; jaar op jaar. In 2011 een overschot van ruim 4 ton. In 2012 wordt een miljoen overschot geprognosticeerd en in de jaren ervoor was dat niet veel anders. Telkens weer bekibbelen we op kleine maar belangrijke zaken. Door het college wordt daarbij gesteld dat het geld er niet is en dat we hopeloos in de problemen komen als we het toch gaan doen. Maar aan het eind van de rit zien we dat het geld meervoudig overblijft. En, er was en is geen geld voor veel kleine dingen. Kortingen op Jeugd- en jongerenwerk, de combinatiefuncties in het onderwijs, een bijdrage voor kinderen in de armoede, mantelzorg en ouderenzorg. Ik wijs – net als bij de voorjaarsnota - op het vrijwilligerssteunpunt, de bibliotheek, kunst en cultuur (geen nieuwe opdrachten in 2013 lezen we) en de relatief kleine subsidies voor allerlei sociaal maatschappelijke instellingen in onze gemeente blijven gekort worden.

De begroting ziet er natuurlijk heel goed uit. Vanuit het boekhouder perspectief een goed stuk met een mooi positief resultaat. Dat verdient – ondanks alles – een groot compliment. Want er zijn gemeenten waar deze exercitie echt wat lastiger verloopt. Zo realistisch zijn we ook wel. Maar we blijven het herhalen; er wordt in Dalfsen té voorzichtig begroot. Het geld wat voor ons als gemeente beschikbaar is moet wel besteed worden in de gemeenschap waarvoor we zijn. Onze al eerder gedane oproep herhaal ik, ook richting collega's: Wees realistisch en begroot 105%. De realisatie blijft altijd wat achter. En loopt het een keer een jaar mis, dan hebben we altijd nog voldoende reserves om die tegenvaller op te vangen en de tijd om dan alsnog bij te sturen.

Namens de PvdA fractie,

Johan Wiltvank
Jose Eilert

Beschouwingen bij de Begroting 2013

Geachte voorzitter,

Voor ons ligt de programmabegroting 2013 – 2016. Allereerst mogen wij ons zelf een compliment geven. De begroting zit degelijk in elkaar is sluitend en ziet er ook op de langere termijn goed uit, alle onzekerheden daar gelaten. De VVD staat voor solide financieel beleid en dat maakt dat wij ons kunnen vinden in het behoedzame financiële beleid dat de gemeente Dalfsen voorstaat.

Voor de VVD is het eerste hoofdstuk van de programmabegroting –De Inleiding- het meest interessant. Daar staan de hoofdlijnen van de begroting in, daar wordt uitgelegd wat er veranderd, verbeterd of vernieuwd is. Daar staan de grootste mutaties in en geeft de VVD fractie in een oogopslag een overzicht van hoe we er voor staan. Wij zijn daar heel blij mee. Naar onze mening moeten we als raad sturen op hoofdlijnen en we moeten uitkijken dat we ons niet verliezen in de meer dan 100 pagina's gedetailleerde informatie. Meer is –in onze ogen- niet altijd beter. Wat de VVD belangrijk vindt, is dat de raad tijdig geïnformeerd wordt over ontwikkelingen die financiële consequenties hebben –ik noem bijvoorbeeld de wet Hof en het schatkist bankieren- met een inschatting wat die consequenties voor de gemeente Dalfsen betekenen. Wij zullen de doorontwikkeling van de planning en control zeer kritisch volgen. Controle van het college staat of valt met heldere en toegankelijke informatie, niet met veel informatie, tenzij dat de strategie van het college is. Maar dan horen we dat ook graag.

We hobbelen inmiddels het 6^e jaar van de crisis in. Enig zicht op het aanbreken van 7 vette jaren is er niet. De vraag is of de vette jaren überhaupt terugkeren. Op zeer korte termijn zal er een regeerakkoord zijn tussen de VVD en PvdA en daar zullen ongetwijfeld maatregelen in staan die grote financiële consequenties hebben voor de gemeenten. Want 20 miljard bezuinigen kan niet, zonder dat het ergens pijn gaat doen. De meerjarenbegroting die nu voorligt heeft, vrezen wij maar een zeer beperkte houdbaarheidsdatum. Deelt het college de mening van de VVD-fractie (1)?

Financieel solide beleid

De VVD is blij met de financiële discipline van de gemeente Dalfsen. De duidelijke toelichting op de risico's die de gemeente Dalfsen loopt, krijgt steeds meer inhoud en is voor de raad een belangrijke graadmeter om te bekijken hoe we er als gemeente voorstaan. De VVD blijft moeite houden met het gemak waarmee de OZB wordt verhoogd. Ik wil hier toch benadrukken dat dit een van de weinige punten was uit het raadsdocument "Samen kiezen, samen doen" waar wij grote moeite mee hadden en hebben. We hebben de taakstelling 600.000 Euro extra OZB inkomsten gerealiseerd, dat is wat ons betreft voldoende. Ook als de rijksnorm daarmee nog niet helemaal gehaald is. Het college kan daar anders over denken, je kunt het raadsdocument op verschillende manieren interpreteren. Een nieuw college moet in 2014 dan maar een besluit nemen over eventuele verdere aanpassingen van de OZB (2). Wij vinden het ook verstandig dat het college een lagere opbrengst bouwleges inboekt. Als gevolg van de crisis blijft het in de bouw "kommer en kwel". Wij hebben daar als gemeente op verschillende manieren mee te maken en kunnen niet anders dan ons verlies nemen. Wij zijn ook kritisch ten aanzien van de grondexploitatie. Het is een terugkerend item bij alle begrotingsbehandelingen en jaarrekeningbehandelingen in deze raad. Het is een van de onderwerpen waar gemeenten de grootste risico's lopen (3). Gemeenten –ook in onze omgeving- waarderen gronden nog steeds af. De VVD fractie gaat ervan uit dat als in Dalfsen afwaardering nodig is, de gemeente tijdig haar verlies neemt en het college de raad hierover informeert. Het in kaart hebben van deze risico's en het beheersen ervan is onder de huidige (markt)omstandigheden essentieel. De VVD fractie gaat ervan uit dat wij het redelijk tot goed in beeld hebben. Is deze conclusie de juiste (4)?

Naar aanleiding van de paragraaf "Onderhoud kapitaalgoederen" wil de VVD fractie een aantal opmerkingen maken over de manier van bezuinigen zoals de gemeente die ingezet heeft vanaf 2010. De VVD fractie heeft diverse keren aangegeven dat wij geen fan zijn van de "Kaasschaafmethode". De

gevolgen van deze manier van bezuinigen worden nu zichtbaar in de paragraaf "Onderhoud Kapitaalgoederen" en met name bij de wegen. De kwaliteit en veiligheid nemen behoorlijk af. Dat blijkt uit de cijfers in de begroting. De VVD fractie vindt dit een ongewenste ontwikkeling en vraagt het college hoe zij dit ziet (5). En hebben we binnen afzienbare tijd niet veel investeringen te doen om het "achterstallig" onderhoud aan te pakken (6)? Het aspect veiligheid weegt –zoals u weet- voor de VVD fractie zwaar.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2012 hebben wij het college gevraagd om inzichtelijk te maken –voor zowel inwoners als raad - welke subsidiemogelijkheden er zijn en hoeveel subsidie er beschikbaar is door middel van een openbaar subsidieregister. De wethouder heeft toegezegd hiermee aan de slag te gaan. Onze vraag is wanneer dit subsidieregister gereed is (7).
Economische ontwikkeling

De VVD vindt ruimte voor ondernemen belangrijk. Wij blijven als VVD pleiten voor bedrijfsgrond in de kern Dalfsen, hetzij door nieuwe gronden uit te geven, hetzij door inbreiding op het bestaande bedrijventerrein. En dan niet alleen bedrijfsruimten aan huis zoals in Gerner en winkels in het Waterfront, maar ook bedrijvigheid dat alleen past op een bedrijventerrein. De VVD fractie wil niet dat de kern Dalfsen een "slaapstad" wordt als het gaat om ondernemen. Het is nu crisis maar die zal ook weer voorbij gaan. Wij roepen het college op na te denken hoe er voldoende ruimte kan blijven en komen voor bedrijven die zich willen vestigen in de gemeente Dalfsen (8). De VVD is ook heel blij met de ruimte die gecreëerd is in het structuurplan buitengebied voor agrarische ondernemers. Dit pas wat de VVD fractie betreft ook in het creëren van een goed ondernemersklimaat. Wij zullen ook streven naar ruimte voor (agrarisch) ondernemen in het bestemmingsplan buitengebied dat de raad in 2013 moet vaststellen.

Ruimte voor ondernemen betekent ook een goede ontsluiting van onze gemeente. Dit geldt voor onder andere De Hessenweg (N340), de N35, N348 en N377. Maar ook de Rechterense Dijk is een heet hangijzer in de raad en bij de inwoners van Dalfsen. Als het om infrastructuur gaat, pleiten wij voor duurzame en toekomstbestendige aanpassingen en geen lapwerk of tijdelijke oplossingen. Zonde van het geld! Kun je beter aan iets anders besteden. Doe het goed of doe het niet.

Wij zijn erg benieuwd naar de nota Economisch Beleid die de raad binnenkort ter vaststelling aangeboden krijgt. Economische samenwerking in de regio Zwolle juichen wij toe, maar wij hopen dat de samenwerking leidt tot concrete resultaten en geen oeverloos heen en weer gepraat over wat we samen kunnen gaan doen. Wat dat gebeurd naar de mening van de VVD al te veel als het gaat om samenwerking met en tussen andere gemeenten. Wij hopen en verwachten een nota Economisch Beleid met concrete voorstellen en realistische doelen (9).

Concluderend

De begroting die voorligt aan de raad is degelijk en sluitend. Dat is in de huidige tijd van economische crisis en grote bezuinigingen al een zeer goede prestatie. Wij zullen de komende maanden moeten afwachten wat er vanuit Den Haag allemaal op ons afkomt. De onzekerheid die ons al jaren in de greep houdt, blijft voorlopig dus nog bestaan.

Ik dank u voor uw aandacht,

Namens de VVD fractie,

Karen Broekman
Gerrit Schoonhoven